

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Факультет ветеринарної медицини

"Затверджую"

Завідувач кафедри
фармакології та паразитології

(назва кафедри)

(Нікіфорова О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

"20" червня 2025 р.

Кафедра фармакології та паразитології
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК "ВЕТЕРИНАРНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ"
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти

другий

(назва)

Галузь знань

21 Ветеринарна медицина

(шифр і назва)

Спеціальність

211 Ветеринарна медицина

(шифр і назва)

Освітня програма

Ветеринарна медицина

(назва)

Харків – 2025 р.

Укладачі: кандидати ветеринарних наук, доценти: Мазанний О.В., Нікіфорова О.В.
(вчене звання, посада, прізвище та ініціали)

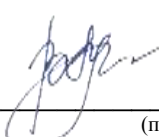
Робоча програма навчальної дисципліни схвалена на розширеному засіданні
кафедри "фармакології та паразитології"
(назва кафедри)

Протокол від: "20" червня 2025 року № 21

Робочу програму погоджено

Гарант освітньої програми

Ветеринарна медицина
(назва ОПП)

«23» червня 2025 року () Науменко С.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Подовжено термін дії до:

" " 20 р протокол від № від " " 20 р.
завідувач кафедри (назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

" " 20 р протокол від № від " " 20 р.
завідувач кафедри (назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

" " 20 р протокол від № від " " 20 р.
завідувач кафедри (назва кафедри) (підпис) (прізвище та ініціали)

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма навчання			
Кількість кредитів <u>11</u>	Статус дисципліни:			
	<i>обов'язкова</i>			
Розділів <u>6</u>	Рік підготовки:			
	4-й	4-й	5-й	5-й
	Семестр			
Загальна кількість годин <u>330</u>	7-й	8-й	9-й	10-й
	Лекції			
	16 год.	14 год.	14 год.	- год.
	Лабораторні			
	30 год.	30 год.	30 год.	- год.
	Самостійна робота			
	44 год.	46 год.	46 год.	- год.
	Навчальна практика			
	- год.	30 год	- год.	- год.
	Курсова робота			
	- год.	- год.	- год.	30 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних <u>134</u> ; самостійної роботи здобувача <u>136</u> .	Вид контролю:			
	<u>залік (н/д)</u>	<u>залік (н/д)</u>	<u>екзамен</u>	<u>курсова робота</u>

2 Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни "Ветеринарна паразитологія" є надання здобувачам ґрунтовних знань з діагностики, лікування та профілактики паразитарних хвороб тварин, отриманні практичних навичок в проведенні протипаразитарних заходів у тваринницьких господарствах і підготовці студентів-магістрантів до роботи у виробничих умовах.

Завдання вивчення дисципліни полягають у засвоєнні клінічних ознак, діагностики, особливостей епізоотології, лікування та профілактики паразитарних хвороб у сільськогосподарських, промислових, домашніх та екзотичних тварин.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є паразитарні хвороби тварин.

Базовими дисциплінами для успішного засвоєння програмного матеріалу дисципліни є (із структурно-логічної схеми освітньої програми для обов'язкових дисциплін) клінічна діагностика хвороб тварин, ветеринарна клінічна біохімія, патологічна анатомія і розтин, патологічна фізіологія, ветеринарна імунологія, ветеринарна фармакологія.

Дана навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання: (з освітньої програми для обов'язкових дисциплін)

ПРН4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

ПРН7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

ПРН9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ПРН10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

3 Програма навчальної дисципліни

Розділ 1 Загальна зоопаразитологія. Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин.

Тема 1 Загальна зоопаразитологія

Короткий зміст теми. Основні питання загальної паразитології тварин, спеціальної термінології і основних понять дисципліни, біологічних основ паразитології, вчення про інвазійні хвороби.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

Тема 2 Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин

Короткий зміст теми. Загальні відомості про найпростіших, ветеринарну протозоологію та протозойні хвороби тварин: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

Розділ 2 Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин. Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин

Тема 3 Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин

Короткий зміст теми. Загальна гельмінтологія і, зокрема, ветеринарна трематодологія та трематодози тварин: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

Тема 4 Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин

Короткий зміст теми. Ветеринарна цестодологія та цестодози тварин, зокрема, захворювання викликані стрічковими червами як дорослими, так і личинковими їх стадіями: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

Розділ 3 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1)

Тема 5 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1).

Короткий зміст теми. Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин, викликані круглими червами підрядів оксіурат, аскаридат, стронгілят: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики. Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

Розділ 4 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2)

Тема 6 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2).

Короткий зміст теми. Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин, викликані круглими червами підрядів трихурат, спірурат, філяріат і рабдітат та акантоцефал: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

[aring](#)

Розділ 5 Ветеринарна акарологія і акарози тварин

Тема 7 Ветеринарна акарологія і акарози тварин

Короткий зміст теми. Ветеринарна акарологія і акарози тварин: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

Розділ 6 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин

Тема 8 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин

Короткий зміст теми. Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин: визначення, епізоотичні особливості, патогенез, клінічні ознаки, діагностика та диференційний діагноз, заходи боротьби (лікування), шляхи профілактики.

Рекомендована література (посилання)

<https://drive.google.com/file/d/1W5ddmJjKiwJ-Y3n7aiyBGxVe-6sOmslq/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1MeuvM8kgfTZpBy1Ka2H40C3BEOh7C_B_/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/12d40Xm-CVhhT16bHC0BFitdd612XuTJp/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1g5DBDRmXi1rgoxd899Jc_we_YhqrrcFq/view?usp=sharing

4 Структура навчальної дисципліни

Назва розділів та тем	Кількість годин				
	денна форма				
	обсяг	аудиторних			самостійні
		усього	в тому числі		
	лекції		лабораторні		
1	2	3	4	5	7
Розділ 1 Загальна зоопаразитологія. Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин.					
Тема 1 Загальна зоопаразитологія	12	-	-	-	12
Тема 2 Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин	33	18	6	12	15
Разом за розділом 1	45	18	6	12	27
Розділ 2 Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин. Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин.					
Тема 3 Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин	23	14	6	8	9
Тема 4 Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин	22	14	4	10	8
Разом за розділом 2	45	28	10	18	17
Розділ 3 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1).					
Тема 5 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1)	45	22	8	14	23
Разом за розділом 3	45	22	8	14	23
Розділ 4 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2).					
Тема 6 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2)	45	22	6	16	23
Разом за розділом 4	45	22	6	16	23
Розділ 5 Ветеринарна акарологія і акарози тварин.					
Тема 7 Ветеринарна акарологія і акарози тварин	45	22	8	14	23
Разом за розділом 5	45	22	8	14	23
Розділ 6 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин.					
Тема 8 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин	45	22	6	16	23
Разом за розділом 6	45	22	6	16	23
Всього годин	270	134	44	90	136

5 Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин
		д/ф
Розділ 1 <i>Загальна зоопаразитологія. Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин.</i>		
	Основи загальної зоопаразитології. Вчення про інвазійні хвороби.	с/р
1	Характеристика найпростіших. Піроплазмідози тварин.	2
2	Характеристика кокцидій. Еймеріози курей, кролів і жуйних. Ізоспоринози тварин (токсоплазмоз, саркоцистози, цистоізоспорози тварин).	2
3	Зоомастигофорози тварин (ціліофорози, трихомоноз великої рогатої худоби, гістомоноз індиків).	2
Розділ 2 <i>Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин. Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин</i>		
4	Ветеринарна гельмінтологія і гельмінтози тварин. Трематодози жуйних тварин: фасціольоз і парамфістомідози. Дикроцеліоз і еуритремоз жуйних тварин.	2
5, 6	Трематодози птахів (простогонізмоз, ехіностоматидози, нотокотилідози) та м'ясоїдних тварин (опісторхоз та ін.).	4
7	Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин. Ларвальні цестодози тварин: цистицеркози, ценуроз, ехінококоз.	2
8	Імагінальні цестодози м'ясоїдних тварин – теніози, дипілідіоз, дифілоботріоз. Імагінальні цестодози жуйних, коней і водоплавних птахів.	2
Розділ 3 <i>Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1).</i>		
9	Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин. Оксіуратози тварин: оксіуроз коней, пасалуроз кролів, скрябінемоз овець, гетеракідози птахів.	2
10	Аскаридатози тварин: аскароз свиней, параскароз коней, неоаскароз телят, аскаридатози м'ясоїдних та аскаридїоз птахів. Анізакідози у риб і птахів.	2
11	Стронгілятози травного тракту тварин: жуйних (хабертіоз, езофагостомоз, буностомоз, нематодіроз, гемонхоз), стронгілідози коней. Стронгілятози травного тракту свиней, м'ясоїдних і гусей.	2
12	Стронгілятози дихальних шляхів тварин: диктіокаульоз жуйних, метастронгільоз свиней, мюллеріоз овець і кіз, сингамоз птахів.	2
Розділ 4 <i>Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2).</i>		
13	Трихуратози тварин: трихуроз свиней, жуйних, м'ясоїдних, трихінельоз свиней, капілярїози тварин.	2
14	Спіруратози тварин: телязіоз великої рогатої худоби, тетрамероз,	2

	стрептокароз та ехінуріоз водоплавних птахів.	
15	Філяріатози тварин: парафіляріоз коней, онхоцеркози і ситаріози великої рогатої худоби та коней. Дирофіляріоз собак.	2
	Акантоцефаліатози тварин: макраканторинхоз свиней, поліморфоз і філікозьоз птахів.	-
Розділ 5 Ветеринарна акарологія і акарози тварин.		
16	Ветеринарна акарологія і акарози тварин. Паразитиформні кліщі: іксодиди, аргасиди і дерманіссіди.	2
17	Акариформні кліщі і акарози тварин. Саркоптидози тварин: саркоптоз і нотоєдроз.	2
18	Псороптидози тварин: псороптози і хоріоптози, отодектоз.	2
19	Демодекоз тварин. Кнемідокоптоз птахів.	2
Розділ 6 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин.		
20	Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин. Ововодні інвазії: гіподермоз великої рогатої худоби, естроз овець, рінестроз та гастрофільоз коней.	2
21	Двокрилі кровосисні комахи (гнус): гедзі, мухи кровосисні, мошки, мокреці, комарі, москити, кровососка кінська. Зоофільні мухи – кровосисні і не кровосисні, їх роль в патології тварин.	2
22	Безкрилі комахи: мелофагозу овець, сифункулятози, маллофагози, сифонаптерози тварин.	2
	Разом	44

6 Лабораторні заняття

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин
		д/ф
Розділ 1 Загальна зоопаразитологія. Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин.		
	Ознайомчо-ввідне заняття	с/р
1	Діагностика і диференціальна діагностика бабезіїдозів у жуйних, коней, собак і котів	2
2	Діагностика і диференціальна діагностика кокцидіїдозів (еймеріозів) птахів, кролів, жуйних і риб	2
3	Діагностика і диференціальна діагностика ізоспоринозів тварин – токсоплазмозу, саркоцистозів, цистоїзоспорозу, криптоспоридіозу	2
4	Відпрацювання техніки лабораторної діагностики кровопаразитарних протозоозів тварин та кокцидіїдозів тварин.	2
5	Діагностика і диференціальна діагностика зоомастигофорозів тварин – трихомонозів, гістомонозу птахів та трипаносомозів однокопитних	2
6	Діагностика і диференціальна діагностика балантидіозу свиней,	2

	анаплазмозу жуйних та борреліозу птахів	
Розділ 2 Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин. Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин		
7	Характеристика трематод. Діагностика і диференціальна діагностика фасціольозу і парамфістомідозів жуйних	2
8	Діагностика і диференціальна діагностика дикроцеліозу, еуритремозу жуйних Діагностика і диференціальна діагностика опісторхозу м'ясоїдних тварин	2
9	Діагностика і диференціальна діагностика трематодозів птахів: простогоніозу, ехіностоматидозів і нотокотилідозів	2
10	Відпрацювання техніки прижиттєвої і посмертної діагностики гельмінтозних інвазій тварин	2
11	Характеристика цестод. Типи личинок цестод. Діагностика і диференціальна діагностика цистицеркозів бовісного і целюлозного	2
12	Діагностика і диференціальна діагностика цистицеркозів серозних покривів внутрішніх органів у тварин, ценурозу і ехінококозу ларвального у тварин	2
13	Діагностика і диференціальна діагностика теніїдозів, дипілідіозу і дифілоботріозу у м'ясоїдних тварин	2
14	Діагностика і диференціальна діагностика аноплоцефаліозів однокопитних і жуйних тварин .	2
15	Діагностика і диференціальна діагностика цестодозів водоплавних і суходольних птахів	2
Розділ 3 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1).		
16	Характеристика нематод. Оксіуратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика оксіурозу однокопитних і пасалурозу кролів	2
17	Діагностика і диференціальна діагностика скрябінемозу дрібної рогатої худоби, гетеракідозів птахів	2
18	Аскаридатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика аскарозу свиней, аскаридатозів м'ясоїдних тварин	2
19	Діагностика і диференціальна діагностика параскарозу однокопитних і неоаскарозу телят, аскаридіозу птахів, анізакідозів риб і птахів	2
20	Стронгілятози тварин: діагностика і диференціальна діагностика стронгілідозів травного тракту однокопитних, стронгілятозів травного тракту жуйних	2
21	Діагностика і диференціальна діагностика анкілостоматидозів м'ясоїдних, езофагостомозу свиней та амідостомозу гусей	2
22	Діагностика і диференціальна діагностика стронгілятозів дихальних шляхів жуйних тварин, метастронгільозу свиней та сингамозу птахів	2
Розділ 4 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2).		
23	Трихуратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика трихурозів та капіляріозів тварин	2

24	Діагностика і диференціальна діагностика трихінельозу тварин	2
25	Спіруратози тварин: діагностика і диференціальна діагностика телязіозу великої рогатої худоби та спіруратозів птахів (тетрамероз, стрептокарроз і ехінуриоз)	2
26	Філяріатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика онхоцеркозів і ситаріозів жуйних і коней	2
27	Діагностика і диференціальна діагностика парафіляріозу коней, дирофіляріозу собак	2
28	Рабдитатози тварин: діагностика і диференціальна діагностика стронгілоїдозів молодняка	2
29, 30	Характеристика акантоцефал. Діагностика і диференціальна діагностика макраканторинхозу свиней, поліморфозу і філікольозу птахів	4
Розділ 5 Ветеринарна акарологія і акарози тварин.		
31, 32	Характеристика підкласу Acari. Паразитиформні кліщі. Морфологічна диференціація іксодид до роду	4
33	Морфологічна диференціація аргазид та дерманіссид до роду. Діагностика і диференціальна діагностика акарапозу і варроозу бджіл	2
34	Акариформні кліщі. Саркоптидози тварин: діагностика і диференціальна діагностика саркоптозу і нотоєдрозу	2
35	Псороптидози тварин: діагностика і диференціальна діагностика псороптозів	2
36	Псороптидози тварин: діагностика і диференціальна діагностика хоріоптозів та отодектозу	2
37	Діагностика і диференціальна діагностика кнемідокоптозу птахів, демодекозів та хейлетіозу тварин	2
Розділ 6 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин.		
38	Характеристика класу Insecta. Ововоді інвазії тварин: діагностика і диференціальна діагностика гіподермозу великої рогатої худоби	2
39	Ововоді інвазії тварин: діагностика і диференціальна діагностика естридозів жуйних тварин (естроз, кривеліоз, цефеноміоз)	2
40	Ововоді інвазії тварин: діагностика і диференціальна діагностика рінестрозу та гастрофільозу однокопитних	2
41	Двокрилі кровосисні комахи (гнус) – морфолого-біологічна диференціація гедзів, мошок, мокреців, комарів та москітів	2
42	Зоофільні мухи: морфолого-біологічна диференціація справжніх мух, саркофагід та каліфорід	2
43	Діагностика симуліотоксикозу, вольфартіозу та люциліозу тварин	2
44	Безкрилі комахи –збудники мелофагозу овець (кровососки) та сифункулятозів тварин	2
45	Безкрилі комахи –збудників маллофагозів та сифонаптерозів ссавців і птахів	2
	Разом	90

7 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		д/ф
Розділ 1 Загальна зоопаразитологія. Ветеринарна протозоологія і протозоози тварин.		
1	Особливості епізоотології протозоозів, гельмінтозів і арахно-ентомозів тварин. Вчення Е.Н. Павловського про природну осередковість трансмісивних хвороб. Особливості імунітету при протозоозах, гельмінтозах, арахноентомозах тварин. Основи профілактики інвазійних хвороб.	12
2	Нозематоз і амебіоз бджіл: їх визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика	7
3	Ціліатози риб (хілодонельоз, триходіноз, іхтіофтиріоз). Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	8
Розділ 2 Ветеринарна трематодологія і трематодози тварин. Ветеринарна цестодологія і цестодози тварин		
4	Трематодози м'ясоїдних клонорхоз, меторхоз, псевдамфістомоз, аляріоз, метагоніmoz, парагоніmoz, гетерофіоз, шистосомоз). Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	7
5	Трематодози риб (дігенеози): діплостомоз і постодіплостомоз. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	2
6	Мезоцестоїдоз м'ясоїдних, гідатигероз кішок, амеботеніоз і хоанотеніоз курей. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	4
7	Лігулідози риб: визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, профілактика.	1
8	Ботріоцефальоз риб. Каріоз, каріофільоз і трієнофороз. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	3
Розділ 3 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 1).		
9	Габронемоз і драшейоз однокопитних: визначення, характеристика зоопаразитів, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	23

Розділ 4 Ветеринарна нематодологія і нематодози тварин (Ч. 2).		
10	Капіляріоз і томінксоз хутрових звірів і птиці. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	23
Розділ 5 Ветеринарна акарологія і акарози тварин.		
11	Лістрофороз кролів. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	8
12	Кліщові хвороби бджіл. Визначення, характеристика збудників, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	8
13	Хейлетіоз собак і кролів. Визначення, характеристика збудника, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	7
Розділ 6 Ветеринарна ентомологія і ентомози тварин.		
14	Дерматобіоз, кривеліоз, едемагеноз, цефеноміоз, цефалопіноз та фарингоміоз жуйних. Визначення, характеристика збудника, епізоотологічні дані, клінічний прояв, діагностика, лікування та профілактика.	8
15	Браульоз, сенотаїніоз та конопідоз бджіл. Характеристика збудників, лікування та профілактика.	7
16	Гіпобоскоз, ліпоптеноз та ліногнатоз жуйних. Таргани, кожоїди, міль. Характеристика збудників. Боротьба з ними і шляхи профілактики.	8
	Разом	136

8 Методи навчання

(Відповідно до структури навчальної дисципліни)

1. Лекційні заняття: лекція, розповідь, пояснення, ілюстрація, бесіда.
2. Лабораторні заняття: бесіда, пояснення, демонстрація, ілюстрація, лабораторний метод, практична робота, робота з книгою.
3. Самостійні заняття: робота з книгою.

**Зміст розділу носить рекомендаційний характер і коригується відповідно до змісту навчальної дисципліни.*

9 Методи контролю

- ❖ усне опитування;
- ❖ тестовий контроль;
- ❖ залік;

❖ іспит.

Під час поточного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Підсумковий семестровий контроль (залік) визначається за сумою фактично набраних рейтингових балів з поточного контролю та індивідуального навчально-дослідного завдання.

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом опитуванням (усного або тестового), а також перевірки якості опанування тем самостійної роботи.

Під час вибору критеріїв оцінки засвоєння здобувачем програми дисципліни враховано виконання програми і засвоєння матеріалу в частині лекційних і лабораторних занять, а також виконання передбаченої програмою самостійної роботи.

Усі види контролю (усне опитування, письмове опитування, тестове опитування) тісно пов'язані та організовуються так, щоб стимулювати ефективну самостійну роботу здобувачів і забезпечити об'єктивне оцінювання рівня їх знань.

Після закінчення вивчення дисципліни (частини дисципліни) підсумковий контроль проводиться у формі іспиту (заліку) і здобувач може набрати протягом семестру в точках контролю від 60 до 100 балів включно.

**Зміст розділу носить рекомендаційний характер і коригується відповідно до змісту навчальної дисципліни.*

10 Розподіл балів, які отримують здобувачі (залік)

У процесі вивчення курсу успішність здобувачів визначається шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (залікового та складання екзамену).

Поточне тестування, відповіді на заняттях та контроль самостійної роботи							Всього балів
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3	Розділ 4	Розділ 5	Розділ 6
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8
0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-100
Загальна рейтингова оцінка (ЗРО = Р+Е)							0-100

Т__, Т__... Т__ – теми розділів.

Оцінка, яку отримує здобувач вищої освіти за проведення проміжного (поточного) контролю (**ПотК**) складається з балів, які здобувач отримує під час тестування (**Т**), які складають 30 %; балів, які здобувач отримує під час активності на заняттях (**З**), які складають 40 % і балів за засвоєння блоку самостійної роботи (**С**), які складають 30 %.

$$\text{ПотК} = \text{Т} \times 0,3 + \text{З} \times 0,4 + \text{С} \times 0,3$$

У кожному розділі освітньої компоненти проводиться поточний контроль (**поточний контроль – ПК**).

Для здобувачів у осінньому (весняному) семестрі, коли підсумковий *контроль знань* завершується недиференційованим заліком (**НЗ**), підсумкова сума балів (**Бали НЗ**) є середньої арифметичною балів 4 поточних контролі осіннього (весняного) семестру:

$$\text{Бали НЗ} = (\text{ПК1} + \text{ПК2} + \text{ПК3} + \text{ПК4}) / 4$$

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість здобувачу за національною шкалою виставляється оцінка «зараховано/не зараховано».

11 Розподіл балів, які отримують здобувачі (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота								Всього балів	
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3	Розділ 4	Розділ 5	Розділ 6	За підсумками розділів (Р)	Екзамен (Е)
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	((T1+T2+... T8)/n)x60%	Еx40%
0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-100	0-100		
Загальна рейтингова оцінка (ЗРО = Р+Е)								0-100	

T1, T2... T8 – теми розділів, n – кількість тем.

Підсумковий контроль навчальної успішності здобувачів здійснюється у формі екзамену за результатами комп'ютерного тестування. Оцінка з екзамену з освітнього компоненту (дисципліни) визначається за 100-бальною шкалою.

Оцінка з екзамену (ОЕ) становить 40 % від загальної підсумкової оцінки (ПО).

$$\text{ОЕ} = \text{БЕТ} \times 0,4$$

де: **ОЕ** – оцінка з екзамену; **БЕТ** – бали за екзаменаційне тестування, які становлять 40 % балів від набраних за екзаменаційного тестування балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється, як середнє арифметичне значення (**САЗ**) всіх отриманих студентом оцінок з поточного контролю (**ПК**) засвоєння матеріалу розділів з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$\text{САЗ} = (\text{ПКрозд.1} + \text{ПКрозд.2} + \text{ПКрозд.3} + \text{ПКрозд.4} + \text{ПКрозд.5} + \text{ПКрозд.6}) / 6$$

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times 0,6$$

де: **БПК** – бали з поточного контролю, які складають 60 % балів від загальної підсумкової оцінки; **САЗ** – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок з поточного контролю.

Здобувач може набрати протягом 2-х семестрів в точках контролю засвоєння розділів до 60 балів включно.

Таким чином, підсумкова оцінка (**ПО**) розраховується за формулою:

$$\text{ПО} = \text{ОЕ} + \text{БПК}$$

Результати тестувань відображаються у системі Moodle ДБТУ. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

12 Виконання курсової роботи (історія хвороби)

При оцінюванні максимальна кількість балів за курсову роботу (історію хвороби) складає 100 балів. Згідно таблиці 1 загальна кількість балів розподіляється за наступними критеріями: за виконання теоретичної частини, оформлення роботи та знання здобувача під час захисту роботи.

Таблиця 1

Оцінка за курсову роботу (історію хвороби) (максимально можлива)

Компоненти оцінювання курсової роботи (історія хвороби)	Максимальна кількість балів
Теоретичне наповнення	30*
Оформлення роботи (наявність / відсутність помилок)	20*
Змістовність відповідей при захисті (усного комісійного (не менше 3-ох НПП))	50
Загальна кількість балів	100

* – якщо студент не згоден із кількістю балів, що викладач виставив за теоретичне наповнення і оформлення курсової роботи, то під час комісійного захисту розглядається дане питання.

13 Шкала: національна та ECTS і критерії оцінювання до визначення рівня знань і навичок

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS.

Основні положення:

Загальна кількість поточних контрольних заходів, що мусить скласти студент з дисципліни, визначається з урахуванням кількості кредитів з дисципліни.

За результатами поточного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу оцінюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні підсумкового контролю, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – загалом правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але із великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Складання поточних контролів є обов'язковим. Розділ вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з розділу доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за розділ, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з розділу перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним.

Студент, який не з'явився на поточний контроль має право складати пропущений поточний контроль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх розділів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового та поточного контролів. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100.

Іспит передбачає наявність підсумкового тестування. При наявності дозволу на автоматичне зарахування іспиту, студент, який своєчасно складав усі поточні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою «відмінно», може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за розділи.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом наступного граничного терміну: для екзамену - не пізніше, ніж на наступний робочий день після його завершення.

Засвоєння блоку самостійної роботи оцінюються за шкалою відповідно до наступної регламентації (табл. 2)

Таблиця 2.

Шкала оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання (100-бальна система, усне опитування).

№	Критерій	Максимальна кількість балів	Опис
1	Повнота відповіді	30 балів	Відповідь охоплює всі основні аспекти питання, розкриває його зміст відповідно до навчальної програми.
2	Правильність і точність викладу	20 балів	Відповідь не містить фактичних, логічних або термінологічних помилок.
3	Послідовність і логічність	10 балів	Відповідь логічно структурована, без непослідовних або хаотичних фрагментів.
4	Мова і стиль викладу	10 балів	Висловлення грамотне, чітке, з використанням фахової термінології.
5	Самостійність мислення	10 балів	Студент демонструє вміння робити власні висновки, аналіз, порівняння, наведення

			прикладів.
6	Додаткові знання (поза основною програмою)	10 балів	Відповідь містить посилання на сучасні джерела, міжпредметні зв'язки, новітні дані.
7	Уміння відповідати на додаткові запитання	10 балів	Студент упевнено реагує на уточнювальні чи поглиблюючі запитання викладача, наводить додаткові аргументи або приклади.

Перерахунок оцінок за 100-бальною шкалою до національної шкали та шкали ECTS здійснюють згідно таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Активність на заняттях оцінюються за шкалою з максимальною кількістю 100 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

Таблиця 3.

Шкала оцінювання активності на заняттях

Шкала ECTS	Національна шкала	Бали	Розшифрування балів
A	відмінно	90-100	студент активно працює протягом занять, надає повні відповіді на запитання викладача і показує при цьому глибоке оволодіння матеріалом, здатний висловити власну думку при обговоренні ситуаційних завдань, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки, правильно виконує навчальні завдання, наявність конспекту теоретичного матеріалу у повному обсязі, регулярне відвідування системи Moodle
B	добре	82-89	студент активно працює протягом занять, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на літературні

			джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, наявність конспекту теоретичного матеріалу у повному обсязі, регулярне відвідування системи Moodle
C	добре	74-81	студент активно працює протягом занять, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване фактами, з посиланнями на літературні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. Але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, наявність неповного конспекту теоретичного матеріалу, часткове відвідування системи Moodle
D	задовільно	64-73	студент у цілому оволодів суттю питань з тематики, виявляє знання лекційного матеріалу та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки й розв'язувати ситуаційні задачі. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу, неповне конспектування теоретичного матеріалу, часткове відвідування системи Moodle
E	задовільно	60-63	у студента відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення, виявлене невміння розв'язувати ситуаційні завдання, неповне конспектування теоретичного матеріалу, часткове відвідування системи Moodle
FX, F	незадовільно	0-59	відсутність бажання приймати участь в обговоренні питань, відсутність конспекту, нерегулярне відвідування системи Moodle

Приклад: студент написав тестові завдання поточного контролю на 85 балів. Помножуємо на 0,3. Результат за тести становить 25,5 балів. За самостійну роботу студент отримав 88 балів. Помножуємо на 0,3. Результат за неї становить 26,4 бали. За активність на заняттях – студент отримав 74 бали. Помножуємо на 0,4. Отримуємо 29,6. Усього за поточний контроль кількість балів становить 81,5 бали. Усереднюємо у бік більшої кількості й отримуємо 82 бали, що дорівнює добре В.

Щодо підсумкової атестації студента до уваги приймається результат, отриманий за поточну роботу студента (середнє значення за 4 розділи, що помножується на 0,6) та підсумкову тестову роботу (помножується на 0,4).

Приклад: I розділ – 83 бали, II розділ – 95 балів, III розділ – 73 бали, IV розділ – 88 балів. Сума балів за розділи складає $339 / 4 = 84,75$ (85) балів – це отримуємо середнє значення. Далі $85 \times 0,6 = 51$ бал. Підсумковий іспит студент написав на 91 бал. $91 \times 0,4 = 36,4$ бали. Отже, загальна кількість балів за дисципліну складає $51,0 + 36,4 = 87,4$. Усереднюємо у бік меншої кількості й отримуємо 87 балів, що дорівнює оцінці добре або В.

14 Методичне забезпечення

1. Березовський А.В., Галат В.Ф., Шевченко А.М. Діагностика та заходи боротьби з парамфістоматидозами великої рогатої худоби (методичні рекомендації). К.: Ветінформ, 2006. 20 с.

2. Ветеринарна протозоологія: Навчальний посібник / О.Ф. Манжос, І.І. Панікар. Донецьк, 2006. 127 с.

3. Визначення родової приналежності іксодових кліщів, методи їх збору та транспортування до лабораторії: методичні рекомендації / О.П. Литвиненко, Н.А. Меженська, О.І. Мірошніченко, О.В. Нікіфорова. К., ДНДІЛДВСЕ, 2021. 46 с.

4. Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. Методичні вказівки з діагностики гельмінтозів тварин. К.: Ветінформ, 2004. 54 с.

5. Діагностика і стратегія основних заходів щодо боротьби і лікування інвазійних хвороб медоносної бджоли (Методичні вказівки для фахівців практичної ветеринарної медицини, студентів факультету ветеринарної медицини вищих навчальних закладів та слухачів курсів підвищення кваліфікації з паразитології) / Е.В. Руденко, І.Г. Маслій, С.М. Нємкова, О.В. Свиридов. К.: Ветінформ, 2005. 38 с.

6. Діагностика та заходи боротьби з бабезіозом собак (рекомендації) / М.П. Прус, А.В. Березовський, В.Ф. Галат та ін. К., 2002. 8 с.

7. Кузовкін Є.М., Стегній Б.Т. Заходи з пасовищної профілактики дикроцеліозу овець в умовах України (методичні рекомендації). Х., 2002. 46 с.

8. Лабораторна діагностика паразитарних захворювань м'ясоїдних (методичні рекомендації) / С.В. Павленко, Л.І. Луценко, О.О. Міщенко та ін. К.: Ветінформ, 2005. 46 с.

9. Мазанний О.В., Нікіфорова О.В. Ветеринарна паразитологія (частина 1). Робочий зошит для лабораторних занять. Харків: ДБТУ, 2023. 86 с.

10. Мазанний О.В., Нікіфорова О.В. Ветеринарна паразитологія (частина 2). Робочий зошит для лабораторних занять. Харків: ДБТУ, 2024. 66 с.

11. Мазанний О.В., Нікіфорова О.В. Ветеринарна паразитологія (частина 3). Робочий зошит для лабораторних занять. Харків: ДБТУ, 2023. 59 с.

12. Машкей І.А., Пономаренко В.Я., Федорова О.В. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики телязіозу великої рогатої худоби. Х., 2003. 10 с.

13. Методи лабораторної діагностики паразитарних хвороб тварин (методичні рекомендації до виконання навчально-клінічної та виробничої практик з паразитології) / Ю.О. Приходько, В.І. Бирка, О.В. Федорова та ін. Х., 2018. 45 с.

14. Методичні вказівки з діагностики філяріатозів тварин та стратегія основних лікувально-профілактичних заходів при них / Н.М. Сорока, А.В. Березовський, В.Ф. Галат та ін. К.: Ветінформ, 2002. 26 с.

15. Методичні рекомендації з діагностики, профілактики та лікування основних інвазійних захворювань бджіл (для студентів факультету ветеринарної медицини та слухачів Інституту післядипломної освіти) / Приходько Ю.О., Пономаренко В.Я., Пономаренко А.М., Федорова О.В., Булавіна В.С. Х.: ХДЗВА, 2014. 26 с.

16. Приходько Ю.О., Бирка В.І., Мазанний О.В. Рекомендації щодо діагностики та заходів боротьби з фасціольозно-парамфістомозними інвазіями жуйних тварин в умовах Сходу України. Х., 2006. 18 с.

17. Приходько Ю.О., Пономаренко А.М. Методичні рекомендації з діагностики, профілактики і лікування основних інвазійних хвороб риб. Х., 2005. 34 с.

18. Приходько Ю.О., Пономаренко В.Я., Нікіфорова О.В. Рекомендації про заходи боротьби з іксодовими кліщами. Х., 2005. 33 с.

19. Рекомендації з діагностики, лікування та профілактики ехінококозу тварин / Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, В.І. Бирка, А.М. Пономаренко. Х.: ХДЗВА, 2007. 25 с.

20. Рекомендації про заходи боротьби з гельмінтозами жуйних тварин / А.В. Березовський, В.Ф. Галат, Н.М. Сорока та ін. К.: Ветінформ, 2002. 36 с.

15 Рекомендована література

Основна література:

1. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: підручник / [В.К. Чернуха, Ю.Г. Артеменко, В.Ф. Галат та ін.]. Урожай, 1996. 448 с.

2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / [В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока, М.П. Прус]. К.: Урожай, 2009. 368 с.

3. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / [В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока]. К.: Вища освіта, 2003. 464 с.

4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: практикум (для самостійної роботи) / [Ю.О. Приходько, С.І. Пономар, О.В. Мазанний та ін.]. Біла Церква, 2011. 313 с.

5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. практикум: навч. посібник / [В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус, Н.М. Сорока]. К.: Вища освіта, 2004. 238 с.

Допоміжна література:

6. Гельмінтози жуйних тварин України: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.І. Бирка, В.Я. Пономаренко, О.В. Мазанний, Ю.П. Балим]. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 255 с.

7. Гельмінтологічні дослідження тварин і навколишнього середовища у ветеринарній медицині / [К. В. Секретарюк, О. А. Сварчевський, Р. І. Тафійчук]. Львів : Сполом, 2005. 110 с.

8. Глобальна паразитологія: підручник / [В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока та ін.]. К.: ДІА, 2014. 568 с.

9. Основи акарології і ентомології, акарози та ентомози тварин: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, О.В. Нікіфорова]. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 224 с.

10. Основи протозоології та протозоози тварин: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, О.В. Федорова]. Харків: РВВ ХДЗВА, 2011. 286 с.

11. Протозойні та окремі прокаріотні хвороби собак і котів: навч. посіб. / [Ю.О. Приходько, В.Я. Пономаренко, О.В. Нікіфорова, О.В. Федорова, О.В. Мазаний, В.С. Булавина, П.В. Люлін]. Харків. Видавець: О.А. Мірошніченко, 2021. 168 с.

16 Електронні інформаційні ресурси

(Посилання)

<http://moodle.btu.kharkiv.ua/course/view.php?id=1289>

<https://repo.btu.kharkiv.ua/home>

17 Зміни і доповнення

(до методичного забезпечення та рекомендованої літератури)

Що вилучається з робочої програми	Що вводиться в робочу програму	Дата розгляду кафедрою